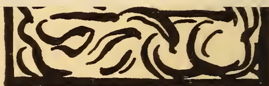
Ludvig Holberg

Pernilles korte Frøkenstand

LIBRARY OF CONGRESS
1800

MAX·LEVIG

Pernilles korte Frøkenstand.

Komedie i tre Akter

af

Ludvig Holberg.

Kjøbenhavn.

Trykt og faaes tilkjøbs hos C. C. Løser,

Store Kjøbmagergade Nr. 26 (gl. 13).

Personerne.

Leander, Leonoræ Elsker.
Henrik, hans Tjener.
Jeronimus, hans Stedfader.
Leonora, elsket af Leander.
Leonard, hendes Fader.
Magdelone, hendes Moder.
Pernille, deres Pige.
Gottard, Jeronimi Nabo.
Lucie, Pernilles Moder.
En Notarius.
Brenneisen, } to Gaudiebe.
Radelzier, }

Pernilles korte Frøkenstand.

Første Akt.

Første Scene.

Jeronimus (alene). Det er den første Gang, jeg har været udi saadan Forretning. Det er vel meget vanskeligt at tage sig paa, men jeg gjør det dog med god Villie i Haab at blive af med min Stedsøn; thi den Slyngel gaaer dog altid og seer skjævt paa mig i Huset, og lader sig mærke med at jeg fik alle Midlerne med hans Moer og at han fik ikke den tredie Deel af den Arv, som ham kunde være lovligen tilfalden efter hendes Død, hvorudi han ikke taer meget feil. Men den gode Karl bør ikke fortænke en ærlig Mand at han er Tyv i sin Næring. Lad ham trække saamange Rynker paa Næsen, som han vil, jeg fik dog Pengene. Men det er Tid at jeg taler med Herr Leonard og forretter mit Ærinde. (Han lister sig til Døren og kiger ind.)

Anden Scene.

Jeronimus. Gottard.

Gottard. Hvad Pokker, er det ikke Herr Jeronimus jeg seer? hvad mon han vil der i Huset? Godmorgen, Nabo; jeg troer ikke at I gaaer paa Frieri?

Jeronimus. Det er noget nær derved, Herr Gottard.

Gottard. Og det her i Huset?

Jeronimus. Ja, saa ungefær.

Gottard. Saa kløer min Tro jer Pande.

Jeronimus. Hvi saa?

Gottard. Hvad Pokker vil I med en Jomfru paa sexten Aar? thi her er ingen Anden i dette Huus, medmindre I vil have en af Tjenestepigerne.

Jeronimus. Nei min Tro vil jeg ei. Det er efter den unge Jomfru jeg gaaer og krydser.

Gottard. Betænk Jer vel hvad I gjør, Herr Jeronimus.

Jeronimus. Det er saamæn meget vel betænkt, Herr Gottard; thi det er ikke for mig selv, jeg frier, men for min Stedsøn.

Gottard. Ja, det er noget Andet. Men er han ikke saa stor at han kan frie selv?

Jeronimus. Jeg troer nok at han allerede har

friet og at han allerede er temmelig kjendt med Pigen; men han har skikket mig til at begjere Forældrenes Samtykke.

Gottard. Faaer han den Jomfru, saa er han min Tro lykkelig.

Jeronimus. Nei saamæn, det kan ikke være saa stor Lykke; thi hendes Forældre holdes ikke for bemidlede Folk.

Gottard. Det er sandt nok; men hun har faaet tyve tusind Rigsdaler ved et Testamente.

Jeronimus. Hun har Fanden heller! men er det vist?

Gottard. Det er jo Noget, som hver Mand er bekjendt. Men jeg vil ikke opholde Ham længer. Farvel, Nabo, og Lykke paa Reisen.

Tredie Scene.

Jeronimus (alene). Tyve tusind Rigsdaler! det er altfor fedt Stykke for den Slyngel. Saadan Sum Penge kunde ikke komme mig selv ilde tilpas; thi jeg har selv fyrretyve tusind Rigsdaler, hvilke naar de blive lagte til de tyve tusind kunne blive til tresindstyve tusind Rigsdaler. Men om jeg spiller min Søn det Puds, og frier for mig selv, vil jeg komme til at høre ilde allevegne derover. Men hvad gjør man ikke for tyve tusind Rigsdaler? Idetringeste er det en Fandens Fristelse for en ærlig Mand; thi tyve tusinde Rigsdaler voxer ikke paa Træ. Det er Noget at tage i Betænkning, min gode Jeronimus. Den eneste Ulykke er: at jeg er gammel og Jomfruen er saa meget ung, saa jeg kunde have Aarsag at frygte, at det vilde gaae mig efter Herr Gottards Spaadom og at det vilde blive mig dyre tyve tusind Rigsdaler. Det gaaer derfor ikke ret vel an. Jeg maa af Nød dennegang være ærlig. Saa Fanden fare i disse tyve tusind Rigsdaler! Jeg kan ikke saa let faae dem af mit Hoved. (Banker paa.)

Fjerde Scene.

Jeronimus. Leonora.

Jeronimus. Skyldigste Tjener; jeg beder om Forladelse at jeg kommer saa tidlig paa Dagen.

Leonora. Alt forladt, min Herre, Han er meget velkommen.

Jeronimus. Jeg veed ikke, om Hun er Datteren i Huset.

Leonora. Jo, til Tjeneste.

Jeronimus. Maatte jeg tage mig den Frihed at spørge hvor gammel Jomfruen er?

Leonora. Jeg er ikke ret gammel, Herr Jeronimus; jeg er lidt over sexten Aar.

Jeronimus. Saavidt jeg hører, saa skal Hun være det eneste Barn her i Huset.

Leonora. Ja, det er sandt nok. Mine Forældre har ingen flere Børn.

Jeronimus. Naar man har kun eet Barn, saa kan man desbedre optugte det. Jomfruen har vel lært adskilligt Artigt, som at dandse, spille og Fransøsk.

Leonora. Nei, min Herre; mine Forældre har lært mig at forestaae en Huusholdning og Andet, som er mere nødvendigt. Jeg har ei selv heller havt megen Lyst til de Galskaber, som de Fleste af vore unge Jomfruer nuomstunder holdes til.

Jeronimus. Det er høipriseligt. (sagte) Jeg er, gid jeg faaer Skam, alt slagen; thi her er baade Dyd og Penge. (høit) Men maatte jeg tage mig den Frihed at spørge —

Leonora. Om Herr Jeronimus vil tøve et Dieblik, saa skal jeg kalde paa mine Forældre.

Jeronimus. Et Ord først, min smukke Jomfru. Saa er Hun da Hendes Forældres eneste Arving?

Leonora. Jeg skulde mene det, efterdi jeg er det eneste Barn. Men mine Forældre kan bedre sige Ham deslige Ting. Jeg vil strax kalde dem herud.

Jeronimus. Et Ord først, smukke Jomfru. Maatte jeg tage mig den Frihed at spørge Hende — Nu glemte jeg, hvad det var, jeg vilde sige — Ja det er sandt: Maatte jeg spørge, hvad Alder Jomfruen haver?

Leonora. Jeg mindes ikke rettere end at Han tilforn har spurgt mig derom og at jeg svarede: at jeg var lidt over sexten Aar. Men nu skal mine Forældre strax have den Ære at være hos Ham.

Jeronimus. Et eneste Ord endnu, smukke Jomfru. Med Hendes Permission —

Leonora. Og med Hans Permission vil jeg forlade Ham lidt for at bringe mine Forældre herud. (Hun gaaer.)

Jeronimus. Dette Bytte maa jeg ikke lade mig gaae af Hænderne. Her er Dyd, Penge, Kjønhed og Alt hvad som kan gjøre en ærlig Mand lykkelig. Men der seer jeg de kommer.

Femte Scene.

Jeronimus. Leonard. Magdelone.

Leonard. Hans Tjener, Herr Jeronimus. Hvor

kommer det fra at jeg har den Ære at see ham i mit Huus?

Jeronimus. Jeg er kommen her udi et meget vigtigt Ærinde for at aabenbare Dem en Ting, som jeg udi nogle Aar har gaaet frugtsommelig med. Jeg kommer udi al Høviskhed og i velberaad Hu at begjere Deres kjære Datter tilægte.

Leonard. Jeg har hørt mumle om at Hans gode Stedsøn skulde have Tanker til min Datter. Det er Noget, Herr Jeronimus, som kan endeligen lade sig gjøre.

Jeronimus. Deraf veed jeg aldeles Intet. Jeg kommer at begjere hende for mig selv.

Leonard. Hillemæn, Herr Jeronimus, det er et sælsomt Forsæt. Han er en gammel Mand og hun en ung Pige paa sexten Aar.

Jeronimus. Det er dog ikke saa usædvanligt at en gammel Mand gifter sig med en ung Jomfru.

Magdelone. Det vil ikke sige. Hverken jeg eller min Mand samtykker derudi; thi Partiet er altfor ulige.

Jeronimus. Partiet er ikke saameget ulige; thi først er jeg ikke saa gammel, som jeg kan synes at være. For det Andet har jeg tænkt, at eftersom Himmelen har begavet mig med gode Midler, nemlig tresindstyve tusinde Rigsdaler udi rede Penge, saa —

Magdelone. Tresindstyve tusinde Rigsdaler, siger Han?

Jeronimus. Ja, tresindstyve tusinde Rigsdaler.

Magdelone. Og det i rede Penge?

Jeronimus. Ja, Alt udi rede Penge. Synes Hende da at det Parti kunde være saa meget uanstændigt?

Magdelone. Jeg tænkte Herr Jeronimus var en meget gammel Mand; men som jeg hører, at Han ikke har den Alder, som jeg tænkte, saa seer jeg her ingen Ulighed meer.

Leonard. Han er dog for gammel for hende.

Magdelone. Hold Munden, min hjerte Mand, du vil altid føre Ordet; lad mig tale. Efterdi Herr Jeronimus er ikke saa meget gammel og det er Himmelens Villie, saa kan vi ikke afslaae Hans Begjering.

Jeronimus. Javist er det Himmelens Villie, Madame. Ingen Mand kunde have tænkt mindre paa Giftermaal end jeg, i Henseende til den store Bedrøvelse min sidste salig Kones Død foraarsagede mig; thi vi levede ligesom Børn med hinanden, og jeg kan sige at udi de ti Aar, vi vare udi Ægteskab sammen,

aldrig — (Han tager sit Tørklæde op og græder.) Ja jeg kan sige, der blev aldrig seet en suur Mine mellem os.

Magdelone. Ak, den Kone vil blive lykkelig, der faaer saadan Mand.

Jeronimus. Da min kjære salig Kone nu laae paa sit Yderste bad hun mig komme til sig, trykkede min Haand og sagde: Min Hjerte, giv dig tilfreds, du skal faae en ung dydig Kone igjen, som skal være dig til Trøst udi din Alderdom. Hvorpaa jeg faldt udi Graad og sagde: Tænk aldrig, min Hjerte, at jeg gifter mig igjen; thi hvor vil jeg nogen Tid faae saadan Kone igjen? Jeg har og Aarsag at sige det, Madame, thi hun var imod mig saadan Kone, som — Ak, jeg kan ikke tænke derpaa, uden — (Han græder igjen.)

Magdelone. Ak, den stakkels Mand kan ikke tænke paa sin Kone uden han udøser Graad.

Jeronimus. Da sagde hun til mig: Du skal faae en ung Jomfru her i Nabolavet, ved Navn — Hvad er det, Deres kjære Datter hedder?

Magdelone. Hun hedder Leonora.

Jeronimus. Ja det var saa, hun sagde: En ung Jomfru ved Navn Leonora, som skal være dig en Trøst udi din Alderdom. Hvorpaa den salig Kone opgav sin kjære Sjæl og døde. (Han græder igjen høit tilligemed Magdelone.) Dette Raad reflekterede jeg aldeles ikke paa, saasom mit fulde Forsæt var at leve ydermere udi eenlig Stand for at begræde min Kones Død. Men for en Maanedstid siden, da jeg saae Deres kjære Datter paa Gaden, var det ligesom En stak en Kniv i mit Hjerte og ligesom jeg hørte min salig Kones Røst: Her er den Jomfru, som skal være din Trøst i din Alderdom.

Magdelone. Ak, er det muligt! Man kan jo tydeligen see at det er Himmelens Villie.

Jeronimus. Jeg gik derpaa ganske forvirret hjem og søgte at slaae det af mine Tanker. Men hvad jeg tog mig for, saa stod denne Jomfru mig stedse for Øiene, og disse Ord syntes at blive repeterede for mig: Den Jomfru skal være dig til Trøst i din Alderdom.

Magdelone. Ak, Herr Jeronimus, vi syndede jo mod Himmelen om vi toge i Betænkning at give Ham vor Datter.

Leonard. Vær ikke saa hastig, min kjære Kone; det er en vigtig Sag, som man nøie maa betænke sig paa.

Magdelone. Ei hvilken underlig Mand. Hører du ikke at det er Himmelens faste og besluttede

Raad at vor Datter skal have en Mand paa tresindstyve tusinde Rigsdaler? Baade du og jeg ere for ringe til at sætte os op imod Himmelens Villie.

Leonard. Men vi kan ikke bortlove vor Datter førend vi høre hendes Mening.

Magdelone. Du est en Kjælling, min Hjerte; lad mig tale. See der, Herr Jeronimus, der har Han min Haand paa at Han skal have min Datter.

Jeronimus. Jeg takker kjærligst, Madame.

Magdelone. Han kan forlade sig paa mit Løfte; thi, hvorvel jeg er ikke den Kone, der vil betage min Mand sin Myndighed, saa pikerer jeg mig dog af at holde hvad jeg lover, saa at hvad jeg i de Maader siger maa staae fast.

Jeronimus. Hun har et ædelt Hjerte, Madame, og den Mand er lykkelig, der har saadan heroisk Kone.

Leonard. (sagte) Javist er han lykkelig. Jeg stakkels Mand maa føle det iblandt.

Magdelone. Hvad siger du, Mand?

Leonard. Jeg siger intet Andet end at Tingen kan lade sig gjøre. Men —

Magdelone. Men, men — Kom Herr Jeronimus, lad os gaae lidt ind sammen for at tale videre i Cenrum derom. I har dog nærmere Vei til jer Huus igjennem vor Bagport. Leonora og Pernille! kommer ud og bliver her til vi kommer tilbage. (De gaaer ind.)

Sjette Scene.

Leonora. Pernille.

Leonora. Jeg er bleven saa underlig, Pernille.

Pernille. Hvi saa, Jomfru?

Leonora. Over denne Visite, Monsieur Jeronimus gjør os idag.

Pernille. Det er jo Noget, som Jomfruen bør at glæde sig over. Hun veed jo hvad det betyder?

Leonora. Det er sandt nok. Men hans Opførsel mod mig var saa selsom.

Pernille. Hvi saa?

Leonora. Jeg havde Aarsage at fatte underlige Tanker om Manden, dersom jeg ikke havde vidst forud at han kom for at frie for sin Stedsøn; thi han var selv udi en yderlig Konfusion, spurgte mig om en Hob Bagateller, som ikke vare værd at besvares, ja gav mig to à tre Spørsmaal om den selvsamme Ting, og endelig hver Gang, jeg vilde gaae ind for at kalde paa mine Forældre, holdt han mig tilbage og sagde: Nok et Ord, min smukke Jomfru.

Pernille. Dette Altsammen finder jeg ikke at være Noget, som man kan allarmere sig over. Hun kan vel eftertænke, at saasom han gaaer i saadant vigtigt Ærinde, saa kan han ikke være saa fripostig, som udi en anden ordinaire Visite. Nei, Jomfru, vær kun nu ved et frit Mod, nu stunder jer Forløsningstid til.

Leonora. Jeg kan dog ikke beskrive hvor selsom han kom mig fore.

Pernille. Og jeg kan ikke beskrive hvor selsom Hun kommer mig fore. Det er jo at gjøre sig Griller over Ingenting.

Leonora. Mener du da at det har Intet at betyde?

Pernille. Ei bryd mig da ikke Hovedet meer, min hjerte Jomfru; men see der kommer Hendes Forældre alene tilbage. Nu kan Hun strax komme ud af Drømmen.

Syvende Scene.

De Forrige. Leonard. Magdelone.

Magdelone. Vi har havt en vigtig Materie for med denne Mand, dig angaaende, min Datter.

Leonora. Mig angaaende?

Magdelone. Ja, dig angaaende. Og jeg kan lade dig vide at du snart kommer i Brudeseng.

Leonora. Jeg takker, mine kjære Forældre, at de har Omsorg for min Velfærd.

Magdelone. Kjender du ellers denne Mand, som var her?

Leonora. Ja, jeg kjender ham saa løsligen.

Magdelone. Veedst du hvad hans Ærinde var?

Leonora. Jeg har kunnet gjette mig det til.

Magdelone. Det var et Tilbud, som man ikke kunde forkaste; thi først er det en skikkelig Person.

Leonora. Det er jeg forsikkret om.

Magdelone. For det Andet har han store Midler.

Leonora. Midlerne veed jeg ikke ere saa store.

Magdelone. Jeg veed det; og for det Tredie har han ladet see Prøver paa hvad Ægtefælle han vilde blive.

Leonora. Hvad, Prøver? Det staaer mig aldeles ikke an at han har ladet see Prøver paa Andre.

Magdelone. Javist har han ladet see Prøver; thi han kom mig til at græde da han talede om sin sidste Kone.

Leonora. Mama taer feil, han har aldrig været gift.

Magdelone. Hvad vil du disputere mig mod det, som jeg veed bedre? han har været togange gift.

Leonora. Mama maa forsikkre sig paa at han aldrig har været gift.

Magdelone. Ei, hvad Snak; mener du da at den store Stedsøn, han har, er voxen op i hans Hauge?

Leonora. Har Leander Stedsøn?

Magdelone. Din tilkommende Kjæreste hedder ikke Leander, men Jeronimus.

Leonora. Er det ikke Sønnen, som Mama taler om?

Magdelone. Nei, mit Barn, det er Faderen, som jeg taler om; det er Faderen, som frier; det er Faderen, som har faaet Løfte paa dig; og det er Faderen, som du skal dandse til Brudeseng med.

Pernille. Og jeg siger at det er Sønnen, som frier, og at det er Sønnen, som hun skal faae Løfte paa, og at det er Sønnen, som hun skal dandse til Brudeseng med.

Magdelone. Hør du, Næseviis, hvad kommer Saadant dig ved?

Pernille. Det kommer mig saameget ved, at jeg aldrig giver mit Samtykke dertil.

Magdelone. Du skal nok troe at man spør om dit Samtykke.

Pernille. Jeg skal før vride Halsen om paa hende førend hun skal faae den gamle Skjelm.

Magdelone. Tør du kalde en brav Mand Skjelm, din Laptaske; en Mand, der har saadan Reputation; der har levet saa kjærlig udi sine forrige Ægteskaber, saa at han ikke kan høre tale om sin sidste Kone uden Taarene strømme ham paa Kinden.

Pernille. Ak, min hjerte Madame, lad Jer ikke bedrage af et falskt Skin. I kjendte jo en vis Mand her i Gaden, der pryglede tre Koner ihjel, og dog, hvergang een af dem døde, hylede og græd han som et affindigt Menneske, og ved saadan skinhellig Opførsel kom uformodentligen til at blive gift den fjerde Gang.

Magdelone. Det er noget Andet. Han var et bekjendt Skarn.

Pernille. Jeg har min Tro lidt bedre Tanker om denne Jeronimus. Jeg troer de ere Skjelmer tilsammen.

Magdelone. Hør, Mand, kan du taale at en Tjenestepige overfuser mig saaledes?

Leonard. Hør, Pernille, det lader ilde at du saaledes overfuser din Madame.

Magdelone. Og det lader ilde at min Mand er saadan Mæhæ. See engang hvor han griber sig an. Hør, Pernille, jeg har klækket dig op i mit Huus fra din Barndom, og jeg er din Moder Tak skyldig, efterdi hun opfostrede min Datter udi min Fraværelse, da jeg og min Mand var udi Tydskland, hvorfor jeg vilde nødig slaae Haanden af dig og drive dig ud af Huset; men hvis du fremturer med saadan Studsighed, nødes jeg til at vise dig Døren.

Pernille. Min kjære Madame, just fordi Hun har beviset mig saameget Godt og just fordi jeg er opklækket med Hendes Datter, just derfor kan jeg ikke see at man arbeider paa hendes Ulykke og Fordærvelse.

Magdelone. Du primer, Pige; er det at arbeide paa hendes Ulykke og Fordærvelse at skaffe hende en Mand paa tresindstyve tusinde Rigsdaler.

Pernille. Jer Datter gjør ilde om hun taer saadan Mand for Penge, thi hun trænger ikke til hans tresindstyve tusinde Rigsdaler, eftersom hun selv har Midler. Hvorfor saadant Ægteskab er lastværdigt af hende udi dobbelt Henseende, først: efterdi hun seer ikke efter Fornøielse men efter Penge; for det Andet, efterdi hun derved bestjæler mig og andre fattige Piger det, som Naturen har beskikket os.

Magdelone. Hvad har Naturen beskikket dig?

Pernille. Naturen vil at det Ene skal bøde paa det Andet for at holde Verden sammen, og derfore byder saadan giftesyg gammel Knark at tage en fattig Pige, som kan blive lykkelig ved tresindstyve tusinde Rigsdaler, ikke en riig Jomfru, der ikke trænger dertil.

Magdelone. Du skal nok see at en riig Mand paa tresindstyve tusinde Rigsdaler taer en Tjenestepige, som du est.

Pernille. Partiet kunde ikke være saameget ulige; thi, bringer han Penge med sig, saa bringer han ogsaa Hosten, Harken og et gammelt usundt Legeme med sig; og, bringer jeg Fattigdom med mig, saa bringer jeg ogsaa Ungdom og et sundt Legeme, saa at det Ene kan ballancere mod det Andet. Ak, Madame, Verden er gal nok, lad os ikke hjælpe til at gjøre den meer forkeert; thi at gifte unge rige Jomfruer med gamle bemidlede Mænd, er jo ikke Andet end paa den ene Side at fylde Landet op med Ammer og paa den anden Side med Hanredere.

Magdelone. Det er forblommet talet. Jeg veed ikke hvad du vil sige dermed.

Pernille. Naar de rige unge Jomfruer tager os de bemidlede gamle Mænd bort for Næsen, saa følger deraf, at vi fattige Piger ingen Lykke kan gjøre ved Giftermaal, og at vi gaaer saalænge indtil vi blive kjede af os selv, og af Desperation lader os gjøre til Ammer.

Magdelone. Hvilken forbandet Snak.

Pernille. Og naar man tvinger saadan riig Jomfru at ægte en gammel Mand, det er jo ikke Andet end at formere Hanredernes Tal.

Magdelone. Min Datter er altfor vel optugtet til at hun skulde være sin Mand utro.

Pernille. Og jeg holder for at hun var meget ilde optugtet hvis hun ikke gjorde ham til Hanreder. Ja jeg siger for min Part, at jeg skulde aldrig kjendes ved hende hvis hun ikke gjorde det. Vil nu Madamen kun spørge Jomfruen selv, saa skal Hun høre at hun er af samme Mening. Er det ikke sandt, Jomfru? (Leonora sukker.) Jo, hører Madamen vel, hun tier og samtykker.

Magdelone. Hør, Pernille, jeg mærker nok at du ikke blier gammel i mit Huus; thi din Uforskammenhed gaaer forvidt.

Pernille. Man maa jo i Alting høre hvad som kan siges pro og contra, og allermest i saadan vigtig Sag.

Magdelone. Det er sandt nok; men jeg hører dig intet Solide at tale mod dette Ægteskab; thi først er han en riig Mand, og Saadant er ikke en ringe Post at see efter naar man vil gifte sig.

Pernille. Ak, Madame, det er jo at gjøre Ægteskab til et Kjøbmandskab. Jeg for min Part, om jeg var Præst, viede jeg dem aldrig sammen, og om jeg endeligen blev nødet dertil, gjorde jeg Brudevielsen saaledes: først tilspørger jeg Eder, Jomfru Leonora, om I vil gifte Eder med denne gamle Mands Vexler, Obligationer, rede Penge, Prioriteter, Posterioriteter osv.?

Magdelone. Slidder, Sladder, Manden er ikke stort over tresindstyve Aar. Hun kan endnu faae Børn med ham.

Pernille. Vist kan hun faae Børn. Det skal have gode Veie endskjøndt han var hundrede Aar gammel; kan ikke Een, saa kan en Anden; og naar Herr Jeronimus klager sig derover, gier man ham Regres til Forældrene, som dem, der have solgt ham falske Vare, hvormed en gammel Mand ikke var tjent.

Magdelone. Det er lutter Pølsesnak, du taler; var Manden halvfemsindstyve eller hundrede Aar gammel, saa kunde det være Noget.

Pernille. Min kjære Madame, hvis han var hundrede Aar, skulde jeg ikke tale et Ord derimod; thi saa kunde hun have Forhaabning dessnarere at blive Enke.

Magdelone. Det maa være hvad det være vil, saa har jeg givet Manden mit Løfte, hvilket jeg aldrig bryder.

Pernille. Det er Synd at love at slaae sin Datter ihjel, men det er endnu større Synd at holde saadant Løfte.

Magdelone. Ikke et Ord nu meer, Pernille; jeg har havt altfor stor Taalmodighed i at høre paa din Sladder. Og du, min Datter, jeg haaber at du ingen Ulydighed laer see mod dine Forældre; thi først synder du dermed, for det Andet hjælper det dig ikke; thi jeg har givet min Haand og Løfte til den gode ærlige Mand, hvilket jeg ingenlunde bryder. Jeg vil nu forlade dig lidt for at give dig Stunder at betænke din Velfærd.

Ottende Scene.

Leonora. Pernille. Henrik.

Leonora. Ak Himmel, jeg er om en Hals, Pernille, hvis denne Storm ikke kan afvendes.

Pernille. Vi maae bruge alle vore Konster, paa det at — Men der seer jeg Leanders Henrik. See eengang hvor tyvagtig han lister sig frem, ligesom han havde noget Skjelmstykke fore.

Henrik. Hun pleier gjerne staae at kaage efter Mandfolk i Døren paa disse Tider.

Pernille. Det er mig han taler om.

Henrik. Men nu har Fanden hende henne.

Pernille. Jeg er dog ikke saa langt borte, om den blinde Bertel vilde see sig om.

Henrik. Ak, havde jeg nu et Ønske, jeg vidste nok hvad det skulde blive; jeg vilde hverken ønske mig Rigdom eller Høihed.

Pernille. Jeg gad gjerne vide hvad det Ønske skulde blive.

Henrik. Jeg vilde ønske at der stod Ild udi Rumpen paa Pernille.

Pernille. Gid du faae en Ulykke for dit Ønske.

Henrik. Saa kom hun ud og jeg fik hende itale.

Pernille. Henrik, kom nærmere.

Henrik. Ei, Mademoiselle, er Hun der? nu stod jeg og talede om Hende med største Respekt.

Pernille. Jeg hørte det nok. Du skulde min Tro

have havt et Par Drefigen for Umagen, hvis jeg ikke behøvede din Hjælp i denne ulykſalige Tilſtand vi ere udi.

Henrik. Hvad fattes Jer da?

Pernille. See engang paa Jomfruens Anſigt om du kan ſpaae hvad hende fattes.

Henrik. Jomfruens Anſigt ſeer ud til Regn. Men, hvad Pokker, er det nu Tid til at hænge med Hovedet? Herr Jeronimus har jo været her at frie idag.

Pernille. Det er ſandt nok og juſt derfor hænger vi med Hovedet.

Henrik. Det er dog nogle underlige Dyr, disſe Fruentimmer. Naar de kommer til at beſidde det, ſom de længe have attraaet, ſaa ſkjønne de ikke derpaa. Men fik han ikke Løfte af Forældrene?

Leonora. Joviſt fik han Løfte, Henrik; men Ulykken er at han friede for ſig ſelv.

Henrik. Hvad? friede han for ſig ſelv?

Leonora. Javiſt. Og mine Forældre har ladet ſig forblinde af hans Pengeog opoffret al min Fornøielſe.

Henrik. Det bekjender jeg var det hæsligſte Skjelmſtykke, ſom nogenſinde kunde bedrives. Hans Søn betroer ham ſin Velfærd udi Hænderne og han ſpiller ham ſaadant Puds. Ak, gid jeg var Byfoged ikkun udi tre Dage, at jeg kunde have den Fornøielſe at dømme ſaadan Skjelm til Galgen.

Pernille. Ja gid du var Byfoged, Henrik.

Henrik. Ja jeg ſkulde faae ham til at dandſe andenſteds hen end til Brudeſeng. Min Herre mærkede af hans Taushed, da han kom hjem, at Sagen maatte ikke være ganſke rigtig og derfor bad mig gaae hid; men han kunde ingenlunde have drømt om Saadant. Jeg maa ſtrax hjem for at erkyndige ham om Dette, at man itide kan hitte paa noget Raad.

Pernille. Kommer hid tilbage om en Time, at vi kan overlægge Tingene med hinanden. (De gaae.)

Anden Akt.

Første Scene.

Leander. Henrik. Leonora. Pernille.

Leander. Ak Himmel, er det muligt at en Faer kunde ſpille ſaadant hæsligt Skjelmſtykke mod ſin Søn?

Henrik. Alting lader ſig praktiſere i disſe Tider; men ellers er det et af de groveſte Stykker, jeg nogenſinde har hørt tale om. Men der ſeer jeg Jomfruen og Pernille.

Leonora. Ak, min kjære Leander, i hvilken Ulykke ere vi ikke geraadne.

Leander. Vi ere i ingen Ulykke geraadne naar Jomfruen kun vil bevæbne sig med Bestandighed.

Leonora. Ak, Leander, I veed ikke hvilke haarde Forældre jeg haver.

Leander. Det bekjender jeg ere trøstelige Ord at høre af sin forlovede Kjæreste.

Leonora. Men, min hjerte Leander —

Leander. Kald mig ikke Hendes Hjerte, kald mig Hendes Stedsøn.

Leonora. Driv dog ingen Spot med mig.

Leander. Det være langtfra at jeg skulde drive Spot med min Stedmoder.

Leonora. Hør dog, kjære Leander.

Leander. Hvad befaler min kjære Mama?

Leonora. Ak, mit Hjerte vil briste i mig.

Leander. Jeg forsikkrer om at jeg skal blive Hende en lydig Søn.

Leonora. Ak, Dette gaaer over min Taalmodighed. Saa gak da jer Vei og gjør hvad Jer lyster.

Leander. Vil Hun da saa forlade mig?

Leonora. Jeg gjør Ham jo en Tjeneste dermed.

Leander. Lad mig da tale et Ord.

Leonora. Hvad befaler min kjære Stedsøn?

Leander. Ak, er det muligt at jeg skal høre saadanne Ord.

Leonora. Det er jo den Titel, Han selv forlanger.

Leander. Allerkjæreste Leonora, vend mig ikke meer Ryggen.

Leonora. Kald mig ikke jer allerkjæreste Leonora, kald mig jer Stedmoder.

Leander. Ak, mit Hjerte vil briste i mig.

Leonora. Giv Jer kun tilfreds, jeg forsikkrer at jeg skal blive Jer en god Stedmoder.

Pernille. Nei, Dette gaaer forvidt.

Henrik. Det er uforskammet.

Pernille. Jeg havde tænkt paa at opfinde noget til jer Frelse, men nu maa I gaae jer egen Gang.

Henrik. Jeg skal min Tro eiheller bryde mit Hoved for jer Skyld.

Pernille. Kom, lad os gaae fra dem, Henrik.

Henrik. Ja, jeg gaaer min Gang. (Ligesom Leander og Leonora har gaaet efter hinanden, saa gaaer de nu efter Henrik og Pernille.)

Leander. Vil Hun saa forlade os, Pernille?

Pernille. Han vil jo ikke have det anderledes.

Leonora. Kan du bære det over dit Hjerte, Henrik.
Henrik. Ak, ja meer end det.
Leander. Pernille!
Pernille. Monsieur!
Leonora. Henrik!
Henrik. Jomfru!
Leander. Jeg forlader mig paa dig, Pernille.
Pernille. Da er I ikke ilde bedragen.
Leonora. Al min Velfærd er i dine Hænder, Henrik.
Henrik. Da er den min Tro i slette Hænder.
Leander. Forsmaa ikke den Ring, min hjerte Pernille.
Leonora. Forsmaa ikke den Tobaksdaase, lille Henrik.
Pernille. Hvad skal vi gjøre, Henrik?
Henrik. Det lader saa ilde at være længe vred.
Pernille. Saa gaaer da strax hen at bede hinanden om Forladelse.
Leander. Forlad mig, hjerte Jomfru, at jeg talede hende saa haardt til.
Leonora. Forlad mig ogsaa, kjære Leander, at jeg svarede Ham noget ubesindigen. (De omfavne hinanden.)
Pernille. Nu, Henrik, nu har du faaet Penge paa Haanden, nu maa du give dig til Arbeide.
Henrik. Hun har ogsaa faaet Penge paa Haanden, lad nu see hvad Hun kan gjøre.
Pernille. Jeg er desvær ikke saa frugtbar paa Intriguer.
Henrik. Det er dog rart at finde en Kammerpige, som ikke intriguerer. Lad kun mig raade; jeg maa have et Par Dages Tid.
Leonora. Ak, Henrik, den gamle Frier kommer her om en halv Time.
Henrik. Jeg takker Jomfruen for de høie Tanker, Hun har om min Kapacitet; men en halv Time vil ikke forslaae for mig til saadant stort Værk. Alt, hvad her er at gjøre imidlertid, er at I med grædende Taarer beder Jeronimus staae fra sit Forsæt, og, hvis det ikke kan hjælpe, da maa I gjøre Jer upasselig paa en Dagstid eller to, imidlertid hitter jeg nok paa Raad. Gaaer nu bort saalænge og lad mig være lidt i Ro.
(De gaaer.)

Anden Scene.

Henrik (spadserende). Jeg har en Hob Anslag i mit Hoved, men jeg veed ikke, hvilket er bedst. Leander maa enlevere Jomfruen. — Nei, det er Lapperi. (Gaaer og spadserer igjen.) Jomfruen maa sige at hun laver til Barsel med Leander; — nei, det er og Lapperi, det er

kun Galgenfrist. (Spadserer igjen.) Jomfruen maa rebellere mod sine Forældre; — nei, det er ogsaa Lapperi, thi hun er altfor kleinmodig dertil. (Spadserer igjen.) Jomfruen maa — Nei, det er ogsaa Skarn; hvilken forbandet slyngelagtig Hjerne jeg har. (Spadserer igjen.) Net nu troer jeg at jeg hitter paa Noget. Herr Jeronimus er herunder, han skal hænges. Ja han er allerede hængt. Mig rinder noget isinde: Jomfru Leonore er udi sin Barndom bleven opfostret hos Pernilles Moer; det Samme gier mig Anledning til en Intrigue, som er uden Lige; men jeg maa have Andre udi Ledtog med mig. Jeg maa hen at hverve tre à fire Ertzspidsbuber, som er værre end jeg. Men der seer jeg den gamle Skjelm komme. Jeg maa gaae tilside, at han ikke seer mig.

Tredie Scene.

Jeronimus (naragtig udpyntet). Leonard. Magdelone. Siden Leonora og Pernille.

Jeronimus. Jeg har min Tro talt hver Minut, siden jeg gik herfra. Jeg mener: naar Jomfruen seer mig saa smukt pyntet, saa skal hun nok faae Lyst til mig. Men jeg maa banke paa. (Banker paa.)

Magdelone. Velkommen igjen, min kjære tilkommende Svigersøn; Han kommer hastigere end vi havde ventet.

Jeronimus. Hvo som er forlibt, min allerkjæreste Mama, gaaer for fulde Seil.

Magdelone. Det er mig kjært at Han er forlibt.

Jeronimus. Gid det var Hendes Datter ligesaa kjært.

Magdelone. Bær kun ingen Bekymring derover, hun skal nok blive forlibt. Han seer jo ud som en ny Fireskilling.

Jeronimus. Jeg takker Gud for en god Skabning. Jeg har ellers ikke været en ubehagelig Mand i min Ungdom.

Magdelone. Han er saamæn endnu ikke ubehagelig; men Gemyttet og Velstand er det Meste man maa see efter.

Jeronimus. Det er sandt; jeg sidder udi god Velstand og jeg har, uden at rose mig selv, saa nobelt et Gemyt, som der kan ligge udi noget Menneske.

Magdelone. Herr Jeronimus har ladet see Prøver derpaa. Men nu vil jeg strax kalde paa min Datter, at Han udi Cenrum kan tale med hende.

Leonora og Pernille! kommer ud. (De kommer ud.) Hør, min Datter, hvis du begegner den gode Mand ilde, og gjør ham en suur Mine, skal jeg aldrig kjende dig for mit Barn. Nu forlader vi dig, at du kan tale med ham i Eenrum. (De gaaer.)

Fjerde Scene.

Jeronimus. Leonora. Pernille (sætter tvende Stole for Jeronimus og Leonora og selv posterer sig bag ved Jeronimi Stol).

Jeronimus. Saasom jeg har af adskillige kjendelige Mærker fornummet, at Himmelen selv har beskikket mig Hende til min Glæde og Fornøielse udi min Alderdom, saa er jeg nu hidkommen for at aabne mit Hjerte for Hende og at begjere Hende til min Ægtefælle.

Leonora. Det kan være, at Herr Jeronimus har havt saadanne Indskydelser. Jeg derimod har fornummet af adskillige Mærker, at Himmelen ikke har beskikket mig Ham til Glæde og Fornøielse i min Ungdom.

Jeronimus. Jeg kan sige, min hjerte Jomfru, at jeg aldrig har tænkt paa at gifte mig siden jeg mistede min sidste salig Kone, med hvilken jeg levede udi saadant kjærligt Ægteskab, saa at det rygtedes over den hele Stad.

Pernille. Jeg er uværdig en liden Part af Staden; men jeg har dog Intet hørt tale derom.

Jeronimus. Jo det er bekjendt nok. Hvad jeg vilde det vilde og den Guds Engel, og hvad den Guds Engel vilde det vilde og jeg; saa at der var kun een Sjæl udi tvende Legemer. Men, ak, den halve Sjæl er nu borte. Ak! Ak!

Leonora. Men var det da ikke bedst at Herr Jeronimus forblev udi eenlig Stand, paadet at de tvende adskilte halve Sjæle kunde forenes igjen i det andet Liv?

Jeronimus. Det var saa mit Forsæt; men hvo kan modstaae Himmelens Villie?

Leonora. Men skulde det dog være muligt at det kunde være Himlens Villie?

Jeronimus. Ja, jeg har mange Prøver derpaa. Min salig halve Sjæl sagde til mig paa sit Yderste: Græd ikke, mit Barn, du skal blive gift med en ung Jomfru, som skal blive dig til Trøst i din Alderdom.

Pernille. Men nævnede hun da Jomfruen ved Navn og sagde at hun hedte Pernille?

Jeronimus. Jamæn gjorde hun saa; thi saa faldt hendes Ord: din Pernille skal være dig til Trøst

i din Alderdom. Dette reflekterede jeg dog Intet paa førend jeg længe derefter saae Jomfruen første Gang paa Gaden; thi da var det ligesom En stak en Kniv i mit Hjerte og ligesom jeg hørede en Røst, sigende: der er den Jomfru Pernille, som du skal blive lykkelig ved.

Pernille. Saavidt som jeg hører af alt Dette, saa gaaer Herr Jeronimus ikke ret; thi Jomfruen hedder Leonora.

Jeronimus. Hør, Mademoiselle, jeg taler ikke til Hende, jeg taler til Jomfruen. (Vender sig til Leonora igjen) Og siden den Tid har den smukke Jomfru Dag og Nat staaet mig for Øiene, saa at jeg ingen Rolighed har havt førend jeg har faaet Tilsagn paa Hende af Hendes Forældre.

Pernille. Ak, hvad er der dog en Hob onde Mennesker udi denne Stad.

Jeronimus. Hvi saa?

Pernille. Der findes Adskillige, som sige: at Herr Jeronimus kom hid for at frie for sin Stedsøn.

Jeronimus. Det er usandfærdigt. Det er kun onde Menneskers Snak.

Pernille. Jeg siger det og; men om saa var, at man kunde bevise at Han havde Kommission at frie for sin Stedsøn, kunde det da være Himmelens Villie at Han skulde frie for sig selv?

Jeronimus. Jeg taler med Jomfruen, Mademoiselle.

Leonora. Enten Herr Jeronimus har havt saadan Kommission eller ei, saa kan jeg sige Dette: at jeg har allerede givet mit Hjerte bort til Hans Stedsøn, Monsieur Leander.

Jeronimus. Jeg skulde ikke disrekommendere min Stedsøn; men jeg maa sige det som Sanden er: at det er et Parti, som er Hende ikke tjenligt.

Leonora. Han er min Lige moxen af Alder og af Stand, og jeg har fundet et redeligt Gemyt hos ham.

Jeronimus. Hvis Hun kjendte ham saa vel som jeg, da havde Hun ikke de Tanker.

Pernille. Er han Herr Jeronimi Stedsøn?

Jeronimus. Javist, han er min Stedsøn.

Pernille. Man kan nok høre det paa Rekommendationen.

Jeronimus. Hør, Mademoiselle, jeg taler med Jomfruen og ikke med Hende. Jeg siger Dette, min kjære Jomfru: Hun bliver ulykkelig med ham.

Leonora. Jeg vil vove paa det samme. Tilmed har jeg gjort ham Ægteskabsløfte, som jeg ikke kan bryde.

Jeronimus. Det er skeet uden Hendes Forældres Samtykke, hvilket udfordres til saadant Løftes Gyldighed.

Leonora. Kan han vel vente sig Andet end et ulyksaligt Ægteskab, som Han vil tvinge sig til?

Jeronimus. Ei, Jomfru, Mange lade sig trække til Brudeseng, men blive siden meget fornøiede.

Leonora. Han skal aldrig blive fornøiet med mig.

Jeronimus. Den Bitterhed vil forgaae med Tidens Længde.

Pernille. Om der aldrig vare flere Horn til i Byen, saa skal I min Tro faae dem; det skal jeg sørge for.

Jeronimus. I skal ikke faae Lov til at komme inden min Dørtærskel.

Pernille. Jeg skal ind, om jeg skal ned igjennem Skorstenen.

Leonora. Ak, Herr Jeronimus, jeg beder Ham med grædende Taarer at Han staaer fra sit Forsæt.

Jeronimus. Det er mig ikke muligt.

Leonora. Vil Han da gjøre mig ulykkelig?

Jeronimus. Ingenlunde. Jeg vil heller gjøre Hende lykkelig.

Femte Scene.

De Forrige. Leonard. Magdelone.

Magdelone. Nu, min kjære tilkommende Svigersøn, hvordan er Han fornøiet med min Datter?

Jeronimus. Heel slet, Madame; thi hun har erklæret tydeligen aldrig at ville elske mig.

Magdelone. Og jeg erklærer tydeligen, at hun aldrig skal elske nogen Anden. — Hør, du vanartige Menneske, gid jeg aldrig havde bragt dig til Verden, for den Hjertesorg du gjør mig.

Leonora. Gid jeg ogsaa aldrig var bragt til Verden formedelst den Ulykke, mine Forældre vil styrte mig udi.

Magdelone. Er det Ulykke at skaffe dig en brav bemidlet Mand?

Leonora. Penge uden Fornøielse er kun et slet Boskab udi Ægtestand.

Magdelone. Ja, der har vi det. I forlibte Piger seer kun efter Ungdom og kjønne Ansigter; derudi mener I, jer Fornøielse vil bestaae, men naar den første Hede er over, begynder vi, men altfor silde, at begræde vor Daarlighed, saa at den heftige Kjærlighed forvandles til Had og Uenighed i Ægteskab. Tvertimod, naar man gifter sig for at komme i Velstand

voxer Kjærligheden til jo meer og meer, saa at endogsaa Den, som syntes grim tilforn, vil stikke i Øiene saa tidt vi betragter den Velstand han har sat os udi.

Leonora. Men, min hjerte Mama.

Magdelone. Men, min hjerte Datter, du est altfor ung til at dømme om din egen Velfærd. Dine Forældre seer bedre hvad dig tjener end du selv.

Jeronimus. Jeg haaber at naar vi have været gift en Maaned sammen, at hun ikke skal ville bytte mig med den galanteste unge Karl.

Magdelone. Det Samme haaber jeg ogsaa, og derfor beder Herr Jeronimus at Han vil komme hid iaften med Notario for at underskrive Ægteskabskontrakten.

Jeronimus. Jeg vil da hjem at gjøre Alting rede for at være færdig til bestemte Tid.

Magdelone. Adieu saalænge. Kom nu kun ind, min Datter, og lav dig til. Nu har du hørt Dommen affagt. (De gaae ind.)

Sjette Scene.

Henrik (alene). Alting er i Beredskab. Jeg har hvervet to Personer, som er Kjernen af det hele menneskelige Kjøn. Jeg gik forud, paadet at Ingen skulde see mig gaae med dem paa Gaden; noget for samme Tid, som jeg faaer at høre at Herr Jeronimus kommer for at underskrive Ægteskabskontrakten, skal Komedien gaae an, og, naar det er skeet, skal Pernilles Moer komme her for at aabenbare den hele Handel og konfundere den gamle Frier. Eet alene staaer mig for Øiene: om jeg skal aabenbare for Leander min Intrigue. Aabenbarer jeg ham den, saa blier Historien ikke nær saa anseelig, som den ellers kunde blive, og aabenbarer jeg ham den ikke, saa kan han maaskee bevæges til at forlade Jomfru Leonora og dermed forspille det hele Kort. Men jeg kjender hans gode ærlige Gemyt og er vis paa hans Bestandighed; hvorfore jeg Intet vil aabenbare ham, paadet at hans Dyder kan skinne desmeer. Men der seer jeg disse hæderlige Mænd komme.

Syvende Scene.

Henrik. To Gaudiebe.

Henrik. Mandhafte og Høilærde Mænd, her er det Sted, hvor I skal vise Prøver paa jer Forstand og Dygtighed. Eders berømmelige Blessurer viser, at I ere erfarne Mænd, der ikke behøver at opmuntres og undervises af en ulærd og ringe Person som jeg, hvorfore jeg alene har kaldet Jer sammen for at vise

Jer Stedet, hvor denne berømmelige Gjerning, som jeg har for, skal bedrives. Een af Jer skal agere Munk, den Anden en Notarius. Maatte jeg spørge om Hans Navn?

Første Gaudieb (med Plaster paa Øiet). Mit Navn er Brenneisen.

Henrik. Det er et Navn, som promitterer at der er noget Godt hos Ham. Hvilken Person vil Han paatage sig?

Første Gaudieb. Jeg vil nok være Notarius; thi jeg har studeret min Jura med saadan Iver at jeg har mistet mit ene Øie, hvorvel onde Mennesker sige at jeg har faaet den Skade af den Trivstighed, som jeg engang havde med en Byfoged.

Henrik. Godt. Hvad er Hans Navn, Monsieur?

Anden Gaudieb (med en Puffel). Mit Navn er Nadelzier.

Henrik. Kan Han tage sig paa at være Munk?

Anden Gaudieb. Ja, det er min ringeste Konst; men det maa skee idag, thi imorgen faaer jeg ikke Stunder, eftersom jeg skal hen og aflægge nogle edelige Vidnesbyrd for trende differente Retter.

Henrik. Kjender I da de Folk, I skal sværge for?

Anden Gaudieb. Ak nei, jeg tjener alle Mennesker.

Henrik. Det bekjender jeg er et stort Mærke paa Tjenstagtighed. See der, I gode Venner, der har Enhver af Jer en Dukat paa Haanden; naar Intriguen er spillet skal I faae dobbelt saameget. Gjører Jer nu færdige til jeg varer Jer ad og, naar Tid er, skal jeg komme til Jer for at føre Jer an.

Tredie Akt.

Første Scene.

Henrik og Nadelzier (forklædte som Munke). Leonard. Magdelone. Siden Brenneisen (som Notarius).

Henrik. Hold nu kun gode Miner og lad mig føre Ordet. Her skal vi have Manden itale. (Banker paa.)

Leonard. Vil disse ærværdige Patres tale med mig?

Henrik. Maatte jeg tage mig den Frihed at spørge om Hans Navn? Er I ikke Herr Leonard?

Leonard. Jo, mit Navn er Leonard.

Henrik. Hedder Hans gode Kjæreste ikke Magdelone?

Leonard. Jo, hun hedder Magdelone.

Henrik. Maatte jeg videre spørge om Han ikke har en Datter ved Navn Leonora?

Leonard. Jo, hun hedder Leonora. Jeg hører Herr Pater kjender mit hele Huus.

Henrik. Maatte jeg videre spørge om Han mener at det er Hans Datter?

Leonard. Er jeg hendes Faer, saa maa hun endeligen være min Datter.

Henrik. Bene, lidt Taalmodighed, min Herre. Maatte jeg fremdeles spørge om Han ikke mener at have en Pige ved Navn Pernille?

Leonard. Jo min Sjæl baade har jeg og mener jeg at have saadan Pige.

Henrik. Maatte jeg videre spørge om samme Pige ikke mener at have en Moer ved Navn Lucie?

Leonard. Men maatte jeg videre spørge om Herr Pater mener at jeg er skabt til at spille Gjek med.

Henrik. Ingenlunde, min Herre. Alle disse Spørsmaal ere ikke omsonst. Jeg og denne ærværdige Pater Merian ere hidkomne for at aabenbare en selsom Historie, som vil rygtes over det hele Land.

Leonard. Hvad skal det da være?

Henrik. En Historie, som vil give Anledning til Reformation udi en Sædvane, hvis Misbrug man heraf seer.

Leonard. Jeg kan Intet sige derom førend jeg hører det.

Henrik. Vor hele Orden har ifinde at forestille Øvrigheden at den samme onde Skik maa afskaffes.

Leonard. Ak, jeg beder ærværdige Pater vil gjøre det kort; thi jeg brænder af Begjerlighed efter at vide hvad det er.

Henrik. En gammel Kone ved Navn Lucie, som boede en halv Miil udenfor Byen, blev udi disse Dage syg og derfor havde Bud efter mig saavelsom efter denne ærværdige Pater Merian for at aabenbare Noget, som laae hende paa Hjertet, hvilket ogsaa skete. Det Samme var Herr Leonard og Hans Huus angaaende.

Leonard. Hvad var det da, ærværdige Pater?

Henrik. Det understaaer jeg mig ikke at sige Ham.

Leonard. Ak Himmel, hvortil tjener da dette Præludium?

Henrik. Jeg vil nok sige ham det, men med Kondition at Han lover mig først at Han ikke vil gjøre hende nogen Skam i hendes Grav.

Leonard. Er hun da død?

Henrik. Ja, hun er baade død og begraven.

Leonard. Det er dog meget at hendes Datter, som er hos mig, intet Bud har faaet derom.

Henrik. Aarsagen dertil skal min Herre let begribe naar Han faaer Historien at høre.

Leonard. Lad mig da faae Historien at høre.

Henrik. Lover Han mig da først at Han ikke vil hevne sig paa det døde Legeme?

Leonard. Hvad kunde det nytte mig? Jeg lover Ham paa min Ære at jeg aldrig skal gjøre hende nogen Skam i hendes Grav.

Henrik. Godt, saa skal jeg da aabenbare det Altsammen. Da vi kom til hende, faldt hun i bitter Graad og endeligen sagde: Ærværdige Fædre! der ligger mig Noget paa Hjertet, som jeg maa aabenbare førend jeg døer. Herr Leonard, en fornemme Borger her i Staden, betroede mig sin spæde Datter til Opfostring da han for femten Aar siden reisede til Tydskland. Jeg selv havde en Datter af samme Alder, som var samme Herr Leonards Barn ikke uliig, hvorudover jeg besluttede, for at sætte min egen Datter udi Velstand, ved deres Tilbagekomst at give hende ud for deres Datter, hvilket ogsaa skete, efterdi Forældrene vare forsikkrede om min Ærlighed, saa at derfor Den, som de holder for deres Tjenestepige, er deres rette Datter. Denne Misgjerning, sagde hun med grædende Taare, griller mig nu paa mit Yderste; hvorfore jeg beder Eder at aabenbare det, paadet at det forskudte Barn kan komme til sin Ret igjen. — Dette er saaledes vort Ærinde, og tilligemed at begjere, at det døde Legeme ingen Skam maa vederfares, hvilket vi lovede hende førend hun døde.

Leonard. Af Himmel, hvilken uhørlig Gjerning.

Magdelone. Af, mit hele Legeme zittrer.

Henrik. Jeg holder mig til det Løfte, mig er gjort.

Leonard. Hvad kan det nytte at hevne sig paa et dødt Legeme? (Brenneisen kommer.)

Henrik. See, der kommer Notarius, som efter Begjering har antegnet Bekjendelsen. Velkommen, Herr Notarius. Vil Han være af den Godhed at vise Herr Leonard den Bekjendelse, som er antegnet om de forbyttede Børn.

Magdelone. Leonora og Pernille! kommer ud.

Anden Scene.

De Forrige. Leonora. Pernille.

Leonard (omfavnende Pernille). Af, kom hid, min Allerkjæreste, og lad mig omfavne dig.

Pernille. Hvad nu, Herr Leonard, seer Han ikke at Fruen er tilstede? mener Han, at hun taaler Saadant?

Magdelone. Jeg ikke alene taaler det, men omfavner dig ogsaa selv.

Pernille. Hillemæn, hvilken Stjerne har jeg ikke paa Himmelen idag. Hvad Godt har jeg gjort, efterdi Fruen gjør mig saadanne Karesser?

Magdelone. Kald mig ikke Frue eller Madame, kald mig Moder.

Pernille. Det er noget gammeldags at sige Faer og Moer til sit Herskab.

Henrik. Veed Hun vel hvem Hun er?

Pernille. Jeg skulde mene, efter at jeg har havt den Ære at omgaaes med mig selv saalænge, at jeg skulde vide hvem jeg er.

Henrik. Ak, den Stakkel, Hun kjender sig ikke selv.

Pernille. Det har jeg endelig tilfælles med de fleste Mennesker. Jeg troer, hvor fuldkommen Herr Pater er, saa kjender Han sig maaskee ogsaa ikke ganske selv.

Henrik. Det er ikke saadan Slags Kundskab jeg mener. Men Hun kjender ikke Hendes Stand. Hun er Jomfru her i Huset.

Pernille. Ja, i visse Maader kan jeg kaldes Jomfru, efterdi jeg har min Jomfrudom ubeskaaren endnu.

Henrik. Hun er ikke alene Jomfru, men en fornemme Jomfru og Datter her i Huset.

Pernille. Hvad? Er jeg Datter i Huset?

Leonard. Ja, du est vor Datter; thi her er en forunderlig Historie aabenbaret idag af disse ærværdige Mænd. Den Kone, som du holdt for din Moer, har bekjendt paa sit Yderste: at du est vort eget Barn og at Leonora er hendes.

Pernille. Ak, Herre, vil I troe Saadant?

Henrik. Ingen Bekjendelse er troværdigere end den, som En gjør paa sit Yderste. Bekjendelsen er gjort for mig og Pater Merian, som her staaer.

Pernille. Jeg var tilfreds den var gjort for Pater Merian eller Timian, saa troer jeg den ikke.

Leonard. Jo, min Datter, Tingen er rigtig; thi her er Notarius tilligemed, som har antegnet den.

Pernille. Ak Himmel, hvad hører jeg?

Leonora. Ak, jeg er færdig at døe af Forskrækkelse.

Magdelone. Kommer hid ind lidt, I gode Herrer, at vi kan læse den hele Akt og overlægge med hinanden hvad derved er at gjøre; thi det er en Sag, som behøver gode Mænds Raad.

(De gaaer Alle ind forunden Leonora og Pernille)

Tredie Scene.

Leonora og Pernille (staaer længe med nedslagne Hoveder).

Leonora. Al Sands er mig forgaaen, saa jeg veed ikke hvad jeg skal sige.

Pernille. Ak, hvilken selsom og underlig Hændelse.

Leonora. At see sig paa eengang berøvet Forældre, Velstand, Kjæreste — og det saa uformodentligen —

Pernille. Om noget Menneske er bleven forskrækket af en usædvanlig Lykke, saa er det jeg.

Leonora. Dette overgaaer al menneskelig Taalmodighed.

Pernille. Jeg kan aldrig finde mig udi Dette.

Leonora. Jeg blues ved at see paa noget Menneske og allermest paa Hende.

Pernille. Min allerkjæreste Jomfru.

Leonora. Ak, kald mig ikke Hendes Jomfru; Hun veed jo nu hvem jeg er.

Pernille. Hun er og skal være hos mig det Hun stedse har været.

Leonora. Jeg beder med grædende Taare om Forladelse for den Opførsel, jeg har brugt mod Hende; men det er skeet af Uvidenhed.

Pernille. Ak, Jomfru, tael ikke saaledes; mit Hjerte brister i mit Liv.

Leonora. Jeg faaer vel herefter vænne mig til saadan Talemaade.

Pernille. Jeg skal aldrig aflade at være Hende underdanig som tilforn.

Leonora. Tiderne vil ikke tillade det.

Pernille. Hvad som jeg har været vant til fra Barnsbeen, det hverken vil eller kan jeg vænne mig fra.

Leonora. Og hvad som Natur og Lov byder, derudi bør jeg skikke mig.

Pernille. Ak, det smerter mig inderlig at høre Hende tale saaledes.

Leonora. Jeg bør ikke tale anderledes; thi jeg er nu ikke Andet end en fattig Tjenestepige.

Pernille. Hun er min Jomfru og mit Herskab, som Hun alletider har været.

Leonora. Det har jeg aldrig været, men alene bildet mig Saadant ind.

Pernille. Vil Hun da ikke agte og antage mig som en Søster?

Leonora. Det er Noget, som er Hende uanstændigt.

Pernille. Ak, plag mig da ikke mere, allerkjæreste Jomfru; jeg døer af Sorg hvis Hun idetringeste ikke under mig den Trøst at jeg maa ansees som Hendes Søster.

Leonora. Efterdi Hun trænger saameget derpaa, saa tør jeg ikke meer vægre mig derfor.

Pernille. Giv mig da Hendes Haand derpaa.

(De omfavne hinanden og græde.)

Fjerde Scene.

De Forrige. Leonard. Magdelone. Henrik og Radelzier (som Munke). Brenneisen (som Notarius).

Leonard. Tingen er saa klar, at Ingen kan tvivle derom. Nu staaer kun tilbage at vide hvilke Messures vi udi dette Tilfælde skal tage. Derom maa jeg høre disse gode Mænds Betænkende.

Brenneisen. Mig synes, at, saasom Vanen er stærkere end Naturen og Forældrene har fra Barnsbeen holdet den Urette for deres egen Datter og optugtet hende derefter, saa er det billigt at hun bliver den, hun stedse har været holden for; thi den Ene vil skikke sig ligesaalidet i sin usædvanlige Lykke, som den Anden udi sin uformodende Ulykke. Dog underkaster jeg min Mening denne ærværdige og høioplysede Paters Dom og Betænkning; thi han har tilforn ladet see sin Skjønsomhed i at dømme udi mange deslige vigtige Sager.

Henrik. Jeg er herudi ikke af Tanke med Herr Notario; thi Ingen kan udelukkes fra den Ret, som Gud og Naturen ved Fødselen har givet.

Leonard. Men, ærværdige Pater, er saadan Kasus ikke tilforn forefalden og har Lovkyndige ikke skrevet Noget derom, som kan heri tjene til Rettesnor?

Henrik. Den er baade decideret efter verdslig og geistlig Ret. Hører først hvad den lærde romerske Keiser Kalburius skriver derom. Ordene ere disse: Pes, aries, paries, palmes, cum limite stipes. Det er paa vort Sprog: En Fader kan aldrig lade af at være Fader og et Barn aldrig aflade at være Barn.

Leonard. Det er tydelig nok.

Henrik. Den geistlige Ret er endnu tydeligere. Hører hvad Kristoforus Kolumbus udi hans tredie Kapitel siger derom.

Leonard. Kristoforus Kolumbus var jo en Skipper?

Henrik. Nei, Denne ikke; det var ellers hans Fætter. Han var Erkebisp udi Trapezundt og har meget

grundigen trakteret den Materie. Hans Ord derom ere disse: Arma virumque canumque docilis solertia vincit.

Leonard. Hvad vil det sige?

Henrik. Det vil sige saameget: at de Forældre, som udi saadan Tilfælde forkaster deres rette Børn, ere værre end Hunde.

Leonard. Hører du vel, min Hjerte, hvad Erkebisp Kolumbus siger? Det er meget haardt.

Magdelone. Det er tydeligt nok. Vi maae da følge den Regel.

Brenneisen. Eftersom jeg hører saadan Autoritet baade af den geistlige og verdslige Ret, saa staaer jeg ogsaa fra min forrige Mening.

Magdelone (til Leonora). Giv dig tilfreds, mit hjerte Barn, vi skal aldrig slaae Haanden af dig. (Leonora græder.) Græd ikke, mit Barn, vi skal nok have Omsorg for din Velfærd. Og du, mit forlorne Faar, hofmodige dig ikke af denne din Lykke. Og for Alting kast ikke Foragt paa Den, som du ideligen har holdet for dit Herskab.

Pernille. Jeg kan og skal aldrig glemme den Ærbødighed, jeg er vant til at have for hende; og om hendes Modesti ikke tillader mig at omgaaes hende paa forrige Maade, vil jeg idetringeste elske og ære hende som min Søster.

Magdelone. Det gjør du Ret udi, mit Barn. Men, hillemæn, der kommer Herr Jeronimus. Denne Historie vil ganske forvirre ham.

Femte Scene.

De Forrige. Jeronimus. En ret Notarius.

Jeronimus. Jeg kommer efter Aftale for at gjøre Ende paa denne Sag og haaber at den gode Jomfru nu er bragt til bedre Tanker.

Magdelone. Jeg haaber at der skal ikke findes meer Vanskelighed paa hendes Side.

Jeronimus. Det skal være mig usigeligen kjært.

Magdelone. Men, Herr Jeronimus, her er nyligen aabenbaret en Historie, som temmeligen har forrykket vore Koncepter. En gammel Kone, som vi betroede vor Datter til da vi reisede til Tydskland, har nyligen bekjendt paa sit Yderste: at hun ved vor Tilbagekomst gav os tilbage sin Datter for vor egen; og, som vi bare ingen Tvivl om hendes Ærlighed og Børnene derforuden lignede hinanden baade udi Alder og Skabning, saa har vi opdraget hendes Datter som

vort rette Barn og trakteret vor egen Datter som en Tjenestepige.

Jeronimus. Men kan man fæste Tro til Saadant?

Henrik. Bekjendelsen er gjort for os, og her er Notarius, som efter Begjering har antegnet den.

Jeronimus. Ak, hvilken forskrækkelig Historie.

Magdelone. Den har gjort os ganske forvirrede. Men Herr Jeronimus lider ikke derved; thi saasom Han alene har af puur og reen Kjærlighed beilet til denne vor formeente Datter, saa kan det være Ham ligemeget af hvad Stand og Vilkaar hun er.

Jeronimus. Men maatte jeg sporge: hvem af disse To de derefter vil holde for deres Datter?

Magdelone. Det er klart, at vi bør holde den for rette Barn, som er det ved Fødselen.

Jeronimus. Men hvilken af dem skal være deres Arving?

Henrik. Om jeg maatte sige saa, min Herre, saa er dette Spørsmaal noget enfoldigt. Den, som ved Fødselen er berettiget til at kaldes Datter, er ogsaa berettiget til al anden Herlighed, som følger et Barn, saa at hun bør alene have Alt hvad som Forældrene efterlade, og iligemaade hvad som af Andre kan være testamenteret som til Leonards Datter. Saadant lærer os den naturlige Billighed; Saadant viser os ogsaa baade den geistlige og verdslige Ret.

Magdelone. Det er haarde Ord, som Erkebisp Kolumbinus fører derom.

Jeronimus. Hør, Herr Leonard og Madame, saa bindes jeg paa samme Fundament til ingen Anden uden Den, som er befunden at være deres rette Datter.

Leonard. Men Herr Jeronimus har bevidnet, at Han har friet alene af Kjærlighed til hendes Person.

Jeronimus. Jeg har friet til Herr Leonards Datter og den Samme holder jeg mig til.

Leonard. Saadanne vare ikke Hans Ord, Herr Jeronimus.

Jeronimus. Hvad mine Ord var eller ei, det kan jeg ikke erindre; men mine Tanker vare ikke at frie til en Tjenestepige.

Magdelone. Herr Jeronimus har Ret: skal det Ene iagttages, saa maa og det Andet; vi har antaget ham som vor Svigersøn og det kan han ikke blive med-mindre han faaer vor Datter.

Leonard. Men, hjerte Kone —

Magdelone. Men, min hjerte Mand, jeg vil

ingen Slidderfladder høre. Han har friet til vor Datter og han skal ogsaa have hende.

Sjette Scene.

De Forrige. Leander.

Henrik. (sagte) Men der seer jeg Leander komme. Det er saameget desbedre, hvis han ellers vil holde Stand, hvorom jeg dog aldeles ikke tvivler.

Leander. Forlader mig min Dristighed. Der er et Rygte i Byen, deres kjære Datter til Præjudice, og, som jeg er øm over hendes Reputation, saa kommer jeg hid for at underrettes derom.

Leonard. Er det allerede saa hastigen rygtet?

Leander. Ja, det hele Nabolav mumler om Noget, som synes at være utroligt.

Leonard. Det er altfor sandt, min Herre. Den, som vi har holdet for vor Tjenestepige, er befunden at være vor rette Datter, og Den, som vi har holdet for vort Barn, er Datter til en gammel Kone, hvilken har paa sit Yderste gjort denne Bekjendelse for denne Notario samt disse ærværdige Fædre, som her staae.

Leander. Hvilket selsomt Eventyr.

Leonard. Det maa være en behagelig Forvandling for Herr Leander; thi nu kan Han uden Hinder faae den Person til Ægtefælle, som Han saa høit elsker.

Leander. Det være langtfra at jeg vilde splide den Forening, som er mellem hende og min Stedfaer.

Jeronimus. Det være ogsaa langtfra at jeg vilde splide den Forening, som er mellem hende og min Stedsøn.

Leander. Det er altfor stor Godhed; men jeg beder min hjerte Faer ingen Komplimenter vil gjøre.

Jeronimus. Det er altfor stor Godhed af Ham og jeg beder ogsaa at Han ingen Komplimenter bruger.

Leander (løfter paa Hatten). Ei sans façon, kjære Stedfaer, vi maae ikke holde hinanden for fremmed; tag Han kun Pigen, som Han elsker, og jeg, for at føie Ham, vil blive ved Herr Leonards Datter.

Jeronimus (løftende ogsaa paa Hatten). Ei sans façon, Herr Stedsøn, det skal ikke regnes saa noie blandt os; tag Han kun Pigen, og jeg, for at føie Ham, vil blive ved Jomfruen.

Henrik. (sagte) Hillemæn, nu zittrer mit hele Legeme.

Leander. Det var uforsvarligt at ville gaae sin Faer i Forkjøb.

Jeronimus. Det var ogsaa uforsvarligt at ville gaae sin Søn i Forkjøb.

Leander. Jeg gjør det aldeles ikke. Jeg veed hvad Lydighed jeg er pligtig Den, som er mig udi Faers Sted.

Jeronimus. Jeg gjør det ogsaa aldeles ikke; thi jeg veed hvad Kjærlighed jeg er Den pligtig, som er mig udi Søns Sted.

Leander. Jeg veed at I elsker hende saa høit.

Jeronimus. Jeg veed ogsaa at I elsker hende saa hjerteligen.

Leander. I har jo selv sagt at jer Kjærlighed er af Himmelens Indskydelse og at I har ligesom Ordre herovenfra at elske hende.

Jeronimus. Det er sandt nok; men jeg har havt andre Aabenbaringer siden; thi, da jeg faldt isøvn idag paa min Læneſtoel, syntes mig at høre en Røst med disse Ord: Bedrøv ikke din Stedson Leander og berøv ham ikke den Person, som han har fæstet sit Hjerte til.

Leander. Hvadheller min Faer havde det Syn paa en Læneſtoel eller en Natstoel, saa er det en Drøm af ingen Betydelse.

Jeronimus. Man maa ikke aldeles forkaste Drømme.

Leander. Saadan Drøm er ikke uden en intetbetydende Phantasi; thi Himmelen kan ikke være sig selv imod. Min Faer har jo engang havt Indskydelse at Han skulde have den Jomfru som Han nu vil forlade.

Jeronimus. Disputeer du kun, min Søn, saameget som du vil; jeg gjør imidlertid hvad jeg vil.

Leander. Hører, I gode Forældre og andre nærværende godt Folk: hvad jeg hidindtil har sagt er alene for at lægge tydeligen for Dagen min Stedfaers Utroskab; thi jeg haver Intet menet af alt Dette, som jeg har sagt. Jeg elsker Jomfru Leonora efter denne Forandring ligesaa høit som tilforn, saasom alene hendes Person men ikke hendes Stand og Vilkaar har behaget mig.

Henrik. (sagte) Ak, nu kommer jeg mig igjen.

Leander. Min Stedfaer derimod har ladet see: at han ikke har elsket Personen men hendes Penge, hvorfor han er ikke saadan dydig Jomfru værd.

Jeronimus. Snak du kun saameget som du vil, naar jeg kun maa beholde Herr Leonards Datter.

Henrik. Denne Ædelhjertighed, som Herr Leander her lader see, er rar og priisværdig; og nu haaber jeg, min kjære Jomfru, Hun har forvundet den Sorg, som den uformodentlige Forandring nyligen foraarsagede Hende.

Leonora. Ak nei, det er altfor høit for mig at tragte efter udi denne min ringe Tilstand.

Leander. Hør, min kjære Jomfru, paadet at min

Tale ikke skal agtes for Skrømt og Hun ingen meer Aarsag skal have at tvivle om mig, saa beder jeg: saasom den Notarius er tilstede, som min Stedfaer har bragt med sig, at vor Ægteskabskontrakt strax maa skrives.

Magdelone. Det kan skee, min Herre, og han kan tilligemed skrive Ægteskabskontrakt mellem Herr Jeronimus og min Datter.

Leonard. Denne Dag har været en forunderlig Dag, fuld af Glædes og Sorgs Omvexling. Kom, Herr Notarius, og fuldfærdige disse tvende Kontrakter.

(Notarius sætter sig ved at skrive.)

Jeronimus. Det er jo ganske vist: at den fortabte og igjenfundne Datter skal være Deres eneste Arving.

Magdelone. Javist, efterdi hun er vort eneste Barn, saa skal hun ogsaa være vor eneste Arving.

Henrik. (sagte) Nu hører jeg Klokken slaae; nu er paa Tiden at den gamle Lucie, som jeg har bestævnt, skulde komme.

Leonard. I elskende Personer, gaaer nu hen og giver hinanden Hænder. (De give hinanden Hænder og gratuleres af de Nærværende.) Denne Dag saae temmelig sort ud paa alle Kanter, men Udgangen er saaledes, at den ikke kunde ønskes behageligere. Himmelens Forsyn har villet, at denne Historie skulde aabenbares just idag paadet at disse tvende af Kjærlighed sammenknyttede Hjerter ikke skulle adskilles.

(Medens han taler staaer Jeronimus og karesserer sin unge Brud.)

Magdelone. Det banker stærkt paa Døren; jeg maa see hvem det er.

(Kommer løbende tilbage, skriger og falder paa Knæe.)

Leonard. Hvad er paafærde, min hjerte Kone?

Magdelone. A— A—

Leonard. Jeg maa hen og see hvad der var udi Gangen, som forskrækkede hende.

(Kommer ogsaa løbende tilbage, falder paa Knæe og skriger.)

Leander. Hvad saae Han, Herr Leonard?

Leonard. A—

Pernille. Jeg er ikke saa bange. Jeg maa see, hvad det er. (Kommer ogsaa tilbage, falder paa Knæe og skriger.)

Leonora. Hvad kan det da være, som forskrækker dem saa?

Pernille. A—

Leander. Nu maa jeg engang forsøge. Jeg seer Ingen uden en gammel Kone. Kom ind, Moerlille.

Syvende Scene.

De Forrige. Lucie.

Lucie. Er I saa bange for mig, Børnlille.
(De skriger Alle tillige.)

Leander. Hvem er I, Moerlille?

Lucie. Jeg er Moer til denne Pige, som er her i Huset. (Jeronimus falder ogsaa paa Knæe og skjælver, og Leander holder Torklædet for Øinene.)

Notarius. Her maa endeligen være nogen Vildfarelse. Jeg maa examinere lidt denne gamle Kone. Hør, Moerlille, hvorfor ere Alle saa bange for Hende?

Lucie. Jeg veed min Tro ikke. Jeg har været nogle hundrede Gange her i Huset.

Notarius. Hvorfore ere I andre godt Folk saa bange for at see en gammel Kone?

Jeronimus. Ak, det er en Gjenganger, Herr Notarius.

Notarius. Er I da en Gjenganger?

Lucie. Det maa I selv være.

Notarius. Saa gak da hen til Folkene, som I kjender og siig dem, hvem I er. (De skriger igjen.)

Notarius. Kjender I, ærværdige Patres, denne gamle Kone?

Henrik. Jo vi kjender hende desværre altformeget.

Notarius. Hvi saa?

Henrik. Det er en død Kone, Herr Notarius, som er opstaaen igjen.

Lucie. Hvad? Er jeg død? Er det vel muligt at jeg skal høre mit ærlige Navn og Rygte saa forkleinet?

Henrik. Javist er I død.

Lucie. Det skal en Skjelm sige mig paa.

Henrik. Baade denne min Konfrater saavelsom den anden Notarius kan vidne med mig: at I døde for to Dage siden og blev begraven igaar.

Lucie. Hvad siger I? vil I narre en gammel Kone?

Henrik. Gak fra mig, du urene Aand.

Lucie. Ak, din Skjelm, jeg skal lære dig hvad det er at — (De brydes sammen saalænge indtil hun faaer Munkekappen af Henrik, saa at han bliver staaende i sin Liberitjole.)

Leander. Ak Himmel, hvad seer jeg? Det er jo min Tjener Henrik. Henrik!

Henrik. Ja, Herre, det er mig personligen.

Leander. Hvordan est du kommen i den Dragt?

Henrik. Hvis jeg ikke havde paataget mig den Dragt, havde I ikke faaet den Kone.

Leander. Paa den Maade saa er den hele Historie opdigtet?
Henrik. Ja, hvad Andet?
Jeronimus. Hvad? Er Historien opdigtet?
Henrik. Javist er Historien opdigtet; Monsieur Leander har faaet Leonards Datter og Herr Jeronimus er giftet med Tjenestepigen.
Jeronimus. Det skal i Evighed ikke skee.
Henrik. Jeg forsikkrer ogsaa at det ikke skal skee, thi det er alt skeet.
Jeronimus (til den rette Notarius). Herr Notarius, slet ud Kontrakten igjen.
Notarius. Man spiller ikke saa med publike Akter.
Jeronimus. Jeg vil ikke alene have Kontrakten tilintetgjort, men endogsaa denne Skjelm hængt.
Henrik. Det var Synd at jeg skulde hænges for saadan priisværdig Gjerning.
Jeronimus. Ak, jeg gaaer fra min Forstand over Dette. Hæng ham, Herr Notarius.
Notarius. I maa hænge ham selv. Jeg er ingen Bøddel.
Jeronimus. Ingen Love kan forbinde mig at holde en Kontrakt naar der er saadan Sviig under.
Henrik. Ingen har bedraget Herr Jeronimus uden Han selv. Han tog sig paa at frie for sin Søn, men friede for sig selv, foregav at Han havde Himmelens Indskydelse til saadan Falskhed. Han sagde at Han elskede alene hendes Person og ei saae efter hendes Stand og Vilkaar; men, da Han hørte at en Anden skulde arve, vendte Han strax skammeligen Kaaben om, hvorfore Han har faaet den Løn, som Han har forskyldt.
Jeronimus. Ak, Herr Notarius, skaf mig Ret.
Notarius. Mit Raad er: at I gaaer hjem med jer unge Brud og mager det saa, at denne Historie ikke bliver bekjendt; thi, kommer det for Retten, bliver I ikke alene dømt til hende, men taber ogsaa jer Navn og Rygte.
Pernille. Giv dig tilfreds, min Engel, og lad os gaae hjem.
Jeronimus. Gak Pokkerivold. Jeg har med Jer ikke at bestille.
Henrik. I faaer vel at tage hende hjem.
Jeronimus. Ak, din Forræder.
Henrik. Hør, Herr Jeronimus, I maa takke mig til fordi jeg har skaffet Jer saadan en smuk Pige. I var hende min Tro ikke værd.

Notarius. Jeg raader Herr Jeronimus at Han tager sin unge Brud med sig; thi gjør Han noget Væsen af denne Sag, kan Han derover geraade i stor Ulykke.

Magdelone. Paa det at Herr Jeronimus skal Intet have at klage, saa giver vi Pigen to tusinde Rigsdaler til Medgift.

Jeronimus. Jeg maa skikke mig herudi. Kom laer os gaae hjem

Henrik. En god rolig Nat, Herr Jeronimus. — Dette er et af mine Mesterstykker. Jeg har her ved eet Greb befordret tvende forlibte Personers Kjærlighed, gjort en fattig Tjenestepige til en riig Madame og straffet en gammel Skalk, som er falden selv i den Grav, han har gravet for Andre, saa at jeg vil give enhver Lov til at trykke den hele Historie og at sætte derunder: Henricus fecit.

